

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 184/18

Luksemburg, 26 listopada 2018 r.

Wyrok w sprawie T-458/17
Shindler i in. / Rada

Brexit: wniosek trzynastu obywateli brytyjskich, zamieszkałych w innych niż Zjednoczone Królestwo państwach UE, o stwierdzenie nieważności decyzji upoważniającej do rozpoczęcia negocjacji w sprawie brexitu nie jest dopuszczalny

Sąd orzeka, że rozpatrywana zaskarżona decyzja nie wywiera skutków na sytuację prawną obywateli brytyjskich będących autorami skargi

Trzynastu obywateli brytyjskich zamieszkałych w innych niż Zjednoczone Królestwo państwach członkowskich wnosi do Sądu Unii Europejskiej o stwierdzenie nieważności decyzji Rady Unii Europejskiej upoważniającej do rozpoczęcia negocjacji w sprawie brexitu.

Wnioskodawcy podnoszą, że zostali pozbawieni prawa do głosowania w referendum, z uwagi na ich ekspatriację, że zaskarżona decyzja wywiera bezpośrednie konsekwencje na prawa, które wywodzą oni z traktatów, i stanowi akt, którym Rada zaakceptowała notyfikację zamiaru wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej. Wskazują oni ponadto, że celem zaskarżonej decyzji nie jest utrzymanie ich statusu obywateli Unii i że proces wystąpienia jest nieważny wobec braku upoważnienia konstytucyjnego. Wreszcie wnioskodawcy podkreślają, że wniesiona do Sądu skarga jest jedynym skutecznym środkiem przed sądem Unii, zanim w dniu 29 marca 2019 r. dojdzie do nieuchronnej utraty ich statusu obywateli Unii.

Rada domaga się, aby Sąd orzekł, że skarga nie jest dopuszczalna i że sprawa nie może być zatem przedmiotem orzekania, gdyż zakwestionowana decyzja nie może być zaskarżana przez osobę fizyczną lub prawną i że autorzy skargi nie mają ani interesu prawnego, ani legitymacji procesowej do zaskarżenia tej decyzji. W istocie zdaniem Rady zaskarżona decyzja nie wywiera żadnego skutku na sytuację prawną wnioskodawców; stanowi ona jedynie akt przygotowawczy i wywodzi konsekwencje z notyfikacji przez Zjednoczone Królestwo jego zamiaru wystąpienia. Zatem dopiero przeprowadzenie postępowania z art. 50 TUE¹ może mieć wpływ na prawa wnioskodawców.

W dzisiejszym wyroku Sąd sprawdził, czy wniesiona przez trzynastu obywateli brytyjskich skarga o stwierdzenie nieważności jest dopuszczalna, to znaczy czy jest ona skierowana przeciwko decyzji, która wywiera skutki na ich sytuację prawną. Stwierdził on, że wnioskodawcy nie są adresatami aktu, i przypomniał w konsekwencji zasadę, zgodnie z którą, aby można było wnieść skargę na dany akt, akt ten winien dotyczyć wnioskodawców co najmniej bezpośrednio² i wywierać bezpośrednio skutki na ich sytuację prawną. Sąd zauważył, że **choćby decyzja Rady upoważniająca do rozpoczęcia negocjacji w sprawie brexitu wywiera skutki prawne między Unią i jej państwami członkowskimi i między instytucjami Unii, zwłaszcza Komisją, która jest upoważniona przez tę decyzję do rozpoczęcia negocjacji w sprawie umowy ze Zjednoczonym Królestwem, to jednak nie wywiera ona bezpośrednio skutków na sytuację prawną wnioskodawców.**

¹ Postanowienia art. 50 TUE przewidują, że każde państwo członkowskie może, zgodnie ze swoimi wymogami konstytucyjnymi, podjąć decyzję o wystąpieniu z Unii. Tak więc państwo członkowskie, które podjęło decyzję o wystąpieniu, notyfikuje swój zamiar Radzie Europejskiej. W świetle wytycznych Rady Europejskiej, Unia prowadzi negocjacje i zawiera z tym państwem umowę określającą warunki jego wystąpienia, uwzględniając ramy jego przyszłych stosunków z Unią. Ta wynegocjowana umowa jest zawierana w imieniu Unii przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego.

² Art. 263 akapit czwarty TFUE.

Sąd zauważył bowiem, że decyzja nie zmienia sytuacji prawnej obywateli brytyjskich zamieszkałych w innym niż Zjednoczone Królestwo państwie członkowskim, bez względu na to czy chodzi tu o ich sytuację w dacie wydania zaskarżonej decyzji czy ich sytuację począwszy od daty wystąpienia. Zatem zdaniem Sądu wnioskodawcy niesłusznie podnoszą, że decyzja ta dotyczy ich bezpośrednio, w odniesieniu, między innymi, do ich statusu obywateli Unii, ich prawa do głosowania w wyborach europejskich i lokalnych, ich prawa do poszanowania ich życia prywatnego i rodzinnego, ich swobody przemieszczania się, swobodnego pobytu i prawa do podejmowania pracy, ich prawa własności oraz ich uprawnień do świadczeń z tytułu ubezpieczenia społecznego. Sąd dodał, że o ile wprawdzie moment wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii może mieć wpływ na sytuację prawną skarżących, zwłaszcza w odniesieniu do ich statusu obywateli Unii, bez względu na fakt czy dojdzie do zawarcia umowy o wystąpieniu, o tyle to ewentualne oddziaływanie na ich prawa, którego ani moc, ani zakres nie są ponadto na dzień dzisiejszy możliwe do określenia, nie wynika z zaskarżonej decyzji.

Sąd uściślił ponadto, że zaskarżona decyzja nie zawiera żadnej decyzji, która zatwierdzałaby lub akceptowała notyfikację zamiaru wystąpienia z dnia 29 marca 2017 r. Zauważył zatem, że wnioskodawcy nie mają podstawy do tego, aby utrzymywać, że decyzja zawiera domniemany akt, którym Rada zaakceptowała notyfikację zamiaru wystąpienia z dnia 29 marca 2017 r., oraz że zaskarżona decyzja poświadcza wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z Unii.

Jeżeli chodzi o utrzymanie statusu obywateli Unii przez wnioskodawców, to zaskarżona decyzja jest jedynie aktem przygotowawczym, który nie może przesądzać o treści ewentualnej umowy końcowej, w szczególności gdy chodzi o zakres stosowania ewentualnych przepisów dotyczących ochrony statusu i praw obywateli brytyjskich w Unii składającej się z 27 państw członkowskich, tym bardziej że celem zaskarżonej decyzji nie jest określenie rzeczonych praw, w wypadku gdy nie dojdzie do zawarcia umowy. Wnioskodawcy nie mogą zatem twierdzić, że zaskarżona decyzja nie daje żadnej pewności w kwestii praw będących ekspatriantami obywateli Zjednoczonego Królestwa.

W odniesieniu do zarzucanego braku dokładnego i opartego na głosowaniu wszystkich obywateli brytyjskich upoważnienia konstytucyjnego, Sąd zauważa, że celem tej argumentacji jest zakwestionowanie zgodności z prawem zaskarżonej decyzji. Zdaniem zaś Sądu tego rodzaju argumentacja nie ma wpływu na kwestię dopuszczalności skargi, ponieważ nie podważa braku wywierania bezpośrednich skutków decyzji na sytuację prawną wnioskodawców.

Co się tyczy argumentacji opartej na braku innego skutecznego środka przed sądem Unii, Sąd zauważył w pierwszej kolejności, że podlegający jego ocenie zakres zaskarżonej decyzji nie obejmuje ewentualnej utraty statusu obywatela Unii, gdyż w odniesieniu do wnioskodawców decyzja posiada moc aktu przygotowawczego. W drugiej kolejności Sąd przypomniał, że sądowa kontrola poszanowania porządku prawnego Unii jest zapewniana nie tylko przez Trybunał Sprawiedliwości i Sąd Unii Europejskiej, lecz również przez sądy państw członkowskich. Akt, którym Zjednoczone Królestwo notyfikowało Radzie swój zamiar wystąpienia z Unii, i fakt, że niektórzy obywatele brytyjscy nie mogli głosować, mogłyby stanowić przedmiot skargi przed sądem Zjednoczonego Królestwa. Ponadto w odniesieniu do argumentu wnioskodawców, że wniesiona do Sądu skarga jest jedyną skargą zapewniającą im prawo do skutecznej ochrony sądowej w przypadku sporów dotyczących ewentualnej umowy o wystąpieniu, ponieważ Zjednoczone Królestwo może nie uważać się za związane orzeczeniem sądu Unii, Sąd podkreślił, że dopuszczalność ich skargi nie zależy od kwestii, czy Zjednoczone Królestwo będzie się uważać za związane orzeczeniem sądu Unii, lecz od warunku, że zaskarżona decyzja winna wywierać bezpośrednio skutki na sytuację prawną wnioskodawców.

Sąd odrzucił zatem skargę jako niedopuszczalną, ponieważ decyzja Rady upoważniająca do rozpoczęcia negocjacji w sprawie brexitu nie wywiera wiążących skutków prawnych mogących mieć wpływ na interesy wnioskodawców, zmieniając w istotny sposób ich sytuację prawną.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zarządzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106